PUULIITTO

Lausunto 21.9.2017

MmV@eduskunta.fi

HE 80/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten sekä kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi.

Puuliitto kannattaa Kausityödirektiivin[1] (2014/36/EU) tavoitetta varmistaa kausityölain perusteella maahan tulleiden henkilöiden yhdenvertainen kohtelu jäsenvaltion kansalaisten kanssa. Samalla Puuliitto korostaa yleisesti, että kansallisessa lainsäädännössä on varmistettava kaikkien erilaisilla statuksilla maahan työhön saapuvien henkilöiden yhdenvertainen kohtelu.

Direktiivi (art. 24) velvoittaa jäsenmaan hyväksymään tarvittavat seuranta-, arviointi- ja tarkastustoimenpiteet väärinkäytösten estämiseksi sekä varmistamaan, että työsuojelutarkastuksista vastaavilla viranomaisilla ja kansallisen lainsäädännön niin määrätessä myös työntekijöiden edunvalvontajärjestöillä on pääsy työpaikalle ja työntekijän suostumuksella tämän majoituspaikkaan.

Hallituksen esityksessä mainituissa kausityölain tavoitteissa (HE 80/2017 vp 3.1 §) todetaan, että valmistelun yhteydessä tehtyjen selvitysten mukaan kausityön tekoon maatiloilla ei ole liittynyt ongelmia, joiden torjumiseksi erityinen ennakkovalvontamenettely olisi välttämätön. Puuliiton kokemuksen ja maatalous- ja metsäalojen kausityöntekijöiltä saatujen tietojen perusteella väittämä on virheellinen siltä osin, että todellisuudessa maatalous- ja metsäaloilla esiintyy työehtojen räikeääkin poljentaa. Osoituksena siitä Puuliitolla pitkä lista työtaistelutoimin saarrettuja yrityksiä, joissa työelämän pelisäännöt on jätetty huomioitta. Saarretuista yrityksistä on annettu tieto myös työvoimaviranomaisille ja aluehallintoviranomaisille. Edellä mainitun takia Puuliitto ei voi yhtyä kantaan, jonka perusteella ennakkovalvontaa voisi keventää miltään osin.

Puuliitto pitää tärkeänä, että työsuojeluviranomaisten tosiasiallisia valvontaresursseja ja -mahdollisuuksia vahvistetaan edelleen. Kausityön ollessa kyseessä tarkastuskäyntien on toteuduttava nopeasti ja maatalous- ja metsäalojen osalta erityisesti kesäaikaan. Pääsääntöisesti kielitaidottomien ja oikeuksiaan huonosti tuntevien ulkomaalaisten kausityöntekijöiden aseman parantamiseksi ja hyväksikäytön ehkäisemiseksi Puuliitto ehdottaa, että viranomaisten tiedonsaantioikeuksia täydennetään ammattiliiton edustajan tiedonsaantioikeudella.

[1] Direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijänä työskentelyä varten

Direktiivi (art. 17) vaatii jäsenvaltiota säätämään tehokkaista, oikeasuhtaisista ja varoittavista seuraamuksista niille työnantajille, jotka eivät ole täyttäneet työnantajavelvoitteitaan.

Puuliitto korostaa, että kausityöntekijöiden palkkaamisen kieltäminen velvoitteensa laiminlyöneiltä työnantajilta tulee olla automaatio. Työsuojeluviranomaisen toteamus velvoitteiden noudattamatta jättämisestä tulee olla tarpeeksi painava syy evätä kausityöhön oikeuttava lupa työnantajasta johtuvasta syystä (Kausityölaki[2] 7.3 §). Puuliitto pitää hyvänä lakiesityksen mainintaa kausityöntekijän edun huomioimisesta luvan epäämis- ja peruutustilanteissa. Erityisesti peruutustilanteissa, joiden aikana ammattiliitolla on kausityöntekijää koskeva erimielisyys- tai oikeusjuttu selvittelyssä, heikommassa asemassa olevan työntekijän oikeuksien turvaaminen on tärkeää.

Maatalous- ja metsäalojen työntekijöiden ammattiliittona Puuliitto pitää tärkeänä, että direktiivin edellyttämä luettelo (Kausityölaki 24 §) kausityöhön luettavista aloista valmistellaan kolmikantaisesti yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa sen sijaan, että se määritellään valtioneuvoston asetuksella. Pelkkä työmarkkinajärjestöjen kuuleminen ei ole riittävää.

Lisätietoja:

Työehtosihteeri Harri Häkkinen, 0400 386 753, harri.hakkinen@puuliitto.fi

[2] Laki kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten